

Vezuvu* je prav mična. Neutrudni naš prof. S. Rutar je spisal korenito razpravo „Selitev Slovanov proti jugu“, katera je v zvezi s studijami, priobčenimi v prejšnjih letnikih. Jako zanimiva je tudi razprava o Skenderbegu, katero je po raznih virih spisal Igo Kaš; ali nad vse to cenimo dovršene prevode Aškercve. Preložil je tri krasne pesmi „Ahmet na minaretu“ in „Tat“, zložil Vasilij L. Vjeličko, ter „Naprej!“, zložil S. I. Nadson. Hribarjev koledar priporočamo prav toplotno.

Zlate jagode. Zbirka basnij za slovensko mladino in preprosto ljudstvo. Nabral Anton Kosi, učitelj. V Ljubljani. Izdala in založila Ig. pl. Kleinmayr in Fed. Bamberg. 1894. Str. 144. Cena 60 kr. Ta knjiga nas je močno razveselila, saj so basni res zrcalo, v katerem vidimo sami sebe, svoje napake in pogoške in splošno je tudi priznано, da so basni najprimernejša oblika, v kateri zamoremo podajati mladini dobre nauke in knjižica se sme po vsej pravici tako imenovati, kakor jej je naslov. Gosp. Kosi je v njej zbral vse polno lepih naukov. Kar daje knjigi pa posebno vrednost, to je njen predgovor, ki na posebno mikaven in razločen način razlaga na kratko zgodovino in pomen basni ter opiraje se že na Slomškove basni v „Drobtincah“ pove, da je že naš prvi pedagog imenoval svoje basni: „Zlate jagode v srebrni posodi“. Torej je naslov te knjižice ob jednem zgodovinskega pomena. V tej knjigi je zbranih nad-stopetdeset najlepših basnij. Večina njih je bila že natisnena v raznih knjigah in listih, a ker jih je le težko dobiti, nas veseli, da so se basni zbrale in jezikovno jednotno urejene izdane. Priporočamo torej to delce tembolj, ker je jako lepo natisneno in primeroma ceneno.

Geometrija za učiteljsišča. Sestavil L. Lavtar, c. kr. profesor v Mariboru. Drugi prenarajeni natis. V Ljubljani. Tiskala in založila Ig. pl. Kleinmayr in Fed. Bamberg. 1894. Str. 176. Cena trdo vezani knjigi 2 K 40 h, mehko vezani 2 K. — O dobri, vsem pedagoškimi načelom primerni uredbi Lavtarjeve geometrije ni treba govoriti. Praksa je dokazala, da je to izborna šolska knjiga, kar pa je še v prvem natisu bilo poprave potrebna, se je v sedanjem drugem natisu preuredilo, tako da ustreza knjiga najstrožjim zahtevam. Tisk je jako lep, ilustracije fine in natančne.

„Slovanska knjižnica“. Snopič 28. je izšel z naslovom „Petdesetletnica rojstnega dne slavnega pesnika Simona Gregorčiča 1844. — 15. oktobra — 1894. z dodano izbirko domoljubnih njegovih pesnij“. To je lep spomin na petdesetletnico dičnega našega pesnika. Nabrane so v krasen venec domoljubne pesmi Gregorčičeve, ti biserji poezije, ki morajo ogreti srce in razvneti kri vsakemu, kdor še količak čuti za svoj narod, vmes pa so razvrščene še nekatere druge pesmi, tiste, ki so postale najpopularnejše. V uvodu je pisatelj zbral, kar se je za karakteristiko pesnika in o pesnikovem življenju pisalo v raznih listih in dodal je tudi prelepo Funtkovo pesem. Prav od srca želimo, da bi ne bilo slovenske hiše, slovenske družine, v kateri bi se ne nahajal ta snopič „Slovanske knjižice“. Goethe je nekoč Eckermannu tožil, da narod njegovih spisov ne pozna in da zajema iz mlake, kadar je žejen. V nas tega ni treba več. Bagatelna cena „Slovanske knjižnice“ omogoči vsakomur, da si nabavi ta snopič.

Naši dopisi.

Iz Ljubljane. († Joško Gabrovšek.) Dne 29. listopada t. l. je umrl v deželni bolnici v Ljubljani na neozdravljivi bolezni — sušici v letošnjem letu šestnajsti našega stanu — Joško Gabrovšek. — Sočutje do bednih poslednjih hipov, kateri so jedini zrlji umirajoče, zapuščeno njega življenje, nas sili, da mu postavimo ob samelem grobu tam nekje v skritem kotu pri sv. Kristofu s temi vrsticami skromen spomenik. — Povest njegovega življenja je kratka. Porodil se je v Planini l. 1867. ter prvo obiskoval šolo v rodnem kraju, nadaljne razrede pa v Ljubljani. Ko je dovršil ljudsko šolo, stopil je v gimnazijo in izvršil šesti razred. V istem letu so ga vzeli k vojakom, in ko je zopet

slekel vojaško suknjo, vpisal se je v pripravnico ter l. 1892. prestal zrelostni izpít. Prvi dve leti je služboval na jednorazrednici v Žabnici; v pričetku letošnjega šolskega leta se je preselil v Žire, toda zaradi svoje bolezni ni več mogel oskrbovati pouka. Vkljub svojemu pičlemu zdravju se je oglasil meseca listopada k izpitu učne usposobljenosti, katerega je z dobrim uspehom prebil. — Kdor ga je tedaj videl, zmajal je z glavo, zakaj zrl je v njem človeka, kateri se s poslednjo močjo vojskuje s smrtjo, ki mu je z ledenim svojim poljubom za večno zamorila življenjsko kal. Ali v njem je živela nadeja, da se mu po prestanem izpitu vrne zdravje, in da boče potem z novimi močmi nadaljeval komaj započeto delo. — Toda dalje ni več šlo! — V soboto 10. listopada je bil že toliko slab, da ni mogel v pripravnico, da bi zvedel, kakšen je izid njegovega izpita. Drugi dan se je preselil v bolnico, tam je ležal dobrih štirinajst dni, naposled je omagal, umrl sam, osamel, v ubožtvu, kakor človek-učitelj, kateri si še v mladih, zdravih dneh prisluži komaj toliko, da živi, ker mora živeti. — O, kakó bedno je tako življenje! — Gabrovšek je bil že od prve svoje mladosti navezan sam náse. Stariši so mu zgodaj pomrli, in ni imel človeka, kateri bi zanj skrbel, torej je moral delati sam, da ni trpel gládú in pomanjkanja. Boj za kruh in obstanek je skrčil število njegovih dni! — A vender je bil vedno vesel in tovarišem svojim dober tovariš. Sam dober pevec je ljubil petje in z resničnim zanimanjem je živel za šolo. Bil je dober učitelj, ker je pregledal z bistrim očesom življenje otrokove duše, zatorej so se mu tudi posrečili spisi, katere je priobčeval v „Vrtci“ pod imenom Joško G. Planinec. — Umrl je mlad in — povejmo naravnost — škoda, da je umrl.

Pogreb je imel tak, kakoršnega so v največji naglici zamogli preskrbeti Ljubljanski učitelji, kateri so — rekli bi — slučajno zvedeli o njega smrti. Udeležili so se ga poleg nekoliko dijakov in drugega občinstva v precejšnjem številu. Zahvalimo jih, da so izkazali toliko plemenitosti umrlemu tovarišu. — Naj v miru počiva! *Kolega.*

Društveni vestnik.

Načrt pravil

„Slovenskega deželnega učiteljskega društva za vojvodino Kranjsko“.

A. Bistvo in sedež.

§ 1. To društvo je zveza slovenskega učiteljstva na Kranjskem ter ima svoj sedež v Ljubljani.

B. Namen.

§ 2. Namen mu je:

- a) šolstvo in učiteljstvo v deželi podpirati;
- b) nadaljno izobrazbo svojih udov pospeševati;
- c) v vseh zadevah tičočih se kranjskega šolstva in učiteljstva jednotno in skupno postopanje doseči;
- č) pravice in stanovske interese svojih udov varovati;
- d) v Ljubljani umrlim članom postavljati nagrobne spomenike, v kolikor to prepuščajo gmotne društvene razmere.

§ 3. Svoj namen doseza, da:

- a) prireja javna predavanja, koncerte in razstave ter sklicuje shode, pri katerih se razpravlja in sklepa o vzgoji in pouku šolske mladine, kakor tudi o dolžnostih in pravicah učiteljstva;
- b) pošilja v tem smislu peticije in resolucije deželnim in državnim oblastvom ali zastopom;